

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum V. Eos qui.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

qui tales collectas &c. exigunt, aliunde factis haberet ex relictis juribus; quoad dantes verò tales collectas, ex omnium mente & claro textu Bonifaciana constitutio revocata est, non videtur multum in ea immorandum.

CAPITVLVM IV.

Quoniam.

PARAPHRASIS.

Cum eousque Laicorum quorundam, quibus iustitiæ administratio, & litium forensium componendarum potestas erat, temeritas præsumptuosa excreveret, ut eos, qui litteras Apostolicas ad delegatos impetrarent, vel ad ordinarios iudices Ecclesiasticos recurrerent, ut in negotijs, & quæstionibus ad forum Ecclesiasticum pertinentibus ab impetrantibus impedirent iustitiam, & ut ad iudicium suum sæculare accederent, vel omnino à lite desisterent, compellerent: statuit Bonifacius VIII. sub pœna excommunicationis ipso facto incurrendæ, ne talia in posterum à Laicis iudicibus, cum impeditione debitæ iustitiæ fierent, districtè inhibendo, ne quis tales litterarum Apostolicarum impetratores, vel alios in foro Ecclesiastico litigantes, aut litigare volentes, sive ambæ partes hoc voluerint, sive una tantum, super causis Ecclesiasticis, per se vel per alium ad desistendum, vel in foro suo sæculari litigandum, per captionem etiam rerum ad hos pertinentium, modisve alijs quibuscunque compellat, vel compelli faciat, aut procuret: non absolvendi ab excommunicatione, nisi de damnis, & expensis tam iudici, cujus cognitio fuit impedita, & iurisdictione læsa, quàm parti læsæ in prosecutione litis, & iustitia impetranda integrè satisfecerint: ita ut ad hanc absolutionem impetrandam non sufficiat cautio per pignus, aut fidei iutores de læsione reparanda, ut advertit

Glossa hic V. satisfactum. Prohibitiō ista & clara est, ad iurisdictiones super diversis causis, quarum aliquæ ad forum præcisè Ecclesiasticum, aliæ ad forum præcisè civile pertinent, aliæ vero mixti fori sunt, ubi præventio locum habet, prout in titulo de foro competente in secundo lib. Decret. pluribus dicitur, non confundendâs; & ut ait Pontifex, ad Ecclesiæ iustitiam conservandam, ne se & sua negligat, quæ alios in iustitia confovet.

CAPITVLVM V.

Eos qui.

PARAPHRASIS.

Decernit in hoc Cap. Pontifex Bonifacius VIII. ut illi Laici excommunicationis sententiæ ipso iure subiacent, qui temporale dominium obtinent, & suis subditis prohibent, ne Prælati, aut personis Ecclesiasticis sua obsequia temporalia præstent, vendendo aliquid illis, vel ab illis emendo aliquid, molendo illis frumentum, panes coquendo, aut alia obsequia præstando, ut textus loquitur, qualia sartores v. g. pilarii, carpentarii &c. quos nominat *Glossa*, exhibere solent & possunt, ut ad collectas eos, quibus directè imperare non possunt, indirectè saltem compellant: cum enim absque horum obsequiorum, quæ Laicis præstari solent, exhibitione vivere non possint Clerici, & consequenter, per talem prohibitionem multum lædatur libertas Ecclesiastica; non quidem temporè, ut advertit *Glossa hic V. libertas*, quoad verba, quæ directè sæcularibus loquuntur, in quos iurisdictionem habet Laicus Princeps; sed quoad mentem, indirectè saltem urgendo Clericos, si rectui suo, & vitæ necessaria habere velint. Neque hoc cap. contra eos Laicos tantum loquitur, qui nihil sive nulla obsequia vendendo, aut emendo præstare possunt.

Ne Clerici, vel Monachi se negotijs secularibus &c. 555

bent Clerici; cum particula, *aut*, qua utitur in hoc Capit. Pontifex, disjunctiva sit, & consequenter (in hac materia Clericis, & Ecclesijs favorabili) distributiva virtutis, ita, ut suam significationem prohibitio habeat, si in uno tantum membro verificetur; si prohibea-

tur scilicet Laicis, vel vendere aliquid Clericis, vel ab his emere aliquid, aut aliud illis obsequium temporale, qualia solent mechanici, exhibere, ita ut excommunicationem sint incurfuri, qui unum horum prohibent.

TITVLVS L.

NE CLERICI, VEL MONACHI SE NEGOTIIS SÆCULARIBUS IMMISCEANT.

Bene hic Titulus subjungitur priori de immunitate Clericorum agente: sicut enim Clerici vi prioris Tituli immunes se putant ab oneribus Laicorum, ita nec secularibus negotijs se debent immiscere.

CAPITULUM I.

Multa.

PARAPHRASIS.

Negotia multa in hoc Capit. Concilium Moguntinum recenset, à quibus abstinere debent Clerici; quæ quidem, uti plura alia in Jure Canonico præcepta, aut prohibita, quoad intelligentiam illorum nullius sunt difficultatis, sola accuratâ lectione sufficienter intelligenda; in praxi tamen, utrum obtineant, viderint illi, qui cum intelligant SS. Canonum vim & obligationem, ab eorum tamen observacione plurimum discedunt.

CAPITULUM II.

Sacerdotibus.

PARAPHRASIS.

Prohibet Eugenius Papa Sacerdotibus &

Clericis (in sacris constitutis) ne Laicorum sint in negotijs eorum (laicis) ministri, sive negotiorum eorum gestores, aut procuratores: denuntians insuper illis, si in negotijs talibus laicis dicto modo occupari se sinant, quod, postquam ab Episcopo moniti fuerint, ut ab his desisterent, ipsi tamen non desisterint, occasione talis administrationis in re pecuniaria deprehendantur fraudem commisisse, ab Ecclesia defendendi non sint, cum per eos scandalum in Ecclesia generari constet, & sic indignos se reddant auxilio & subventionem Ecclesiæ.

SUMMARIUM.

1. Clerici (in sacris constitutis) si in negotijs Laicis administrandis Laicorum sint Ministri, & in tali negotio deliquerint, ac contra monitionem ab Episcopo factam presumptuose perrexerint, non defenduntur ab Ecclesia.
2. Clerici (in sacris) si coram iudice Ecclesiastico in negotijs Ecclesiasticis Laicorum, aut suorum consanguineorum sint procuratores &c. hujus Capit. pœnam timere non debent &c.

Notandum primum. Defendere qui idem Ecclesiam Clericos suos à Laicorum jurisdictione, sibi privilegium eis concedendo;

Aaa 2

cedendo;